

קונטרס

שְׂמֵחַת הַפֶּסַח

בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! אָנוּ נִמְצָאִים עֹכְשׁוֹ בַּיָּמִים
קְדוּשִׁים כְּאֵלוֹ קֹדֶם חַג הַפֶּסַח, חַג הַחֲרוּת. וְלִכֵּן עָלֵינוּ
לְשִׂמְחָה מְאֹד מְאֹד בְּ"שְׂמֵחַת הַפֶּסַח", שְׂזַכֵּינוּ לְצֵאת
מִמִּצְרַיִם, מִהַגְלוֹת, וּלְהַגִּיעַ לְאַמוּנָה בְרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת בּוֹ
יְתָרָה. חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים אוֹמְרִים (פְּסָחִים קט"ז): בְּכָל דּוֹר
וְדוֹר חֲזֵב אָדָם לְרֵאוֹת אֶת עֲצָמוֹ כְּאֵלוֹ הוּא יֵצֵא מִמִּצְרַיִם.
בְּיָדָיו הִיָּתָה יְצִיאַת מִצְרַיִם, עִם יִשְׂרָאֵל הָיוּ מְשַׁעֲבָדִים
בְּשַׁעֲבוֹד קָשָׁה אֲצֵל הַמִּצְרַיִם, "וַיְשִׁימוּ עָלָיו שָׂרֵי מִסִּים
לְמַעַן עֲנוּתוֹ בְּסִבְלוֹתָם" וְגו', עָבְדוּ מְאֹד מְאֹד קָשָׁה,
"וַיִּמְרְרוּ אֶת חַיֵּיהֶם בְּעִבְדָּה קָשָׁה בְּחֹמֶר וּבְלִבְנִים וּבְכָל
עֲבוֹדָה בְּשֹׁדֵה, אֶת כָּל עֲבוֹדָתָם אֲשֶׁר עָבְדוּ בָהֶם בְּפָרוֹךְ",
וְהַכֹּל הָיָה מִפְּנֵי שֶׁדִּבְּרוּ רַע אֶחָד עַל הַשָּׁנִי. כְּמוֹ שְׂאוֹמֵר
הָאֶרֶץ ז'ל (שַׁעַר הַכְּנוּת, דְּרוֹשׁ פֶּסַח): פֶּרַע"ה — שְׂתֵי תְבוֹת:
פֶּה-רַע, בְּרָגַע שֶׁהָיוּ דִלְטוֹרִין בֵּין עַם יִשְׂרָאֵל, עַל-יְדֵי-זֶה

המח שֶׁלָּהֶם נִצְטַמְצַם לְגַמְרִי, וְהִתְרַחֲקוּ מֵהָאֱמוּנָה, רַחֲמָנָא לְצַלָּן. וְזוֹ הִיְתָה גְלוּת מִצְרַיִם, כְּמֵאמָרָם ז"ל (מדרש אגדה): הִיָּה מֹשֶׁה מְהַרְהֵר בְּלִבּוֹ וְאוֹמֵר: מָה חָטְאוּ יִשְׂרָאֵל, שֶׁנִּשְׁתַּעֲבְדוּ מִכָּל הָאֱמוּת? כִּיּוֹן שֶׁשָּׁמַע דְּבַרְיוֹ שֶׁל הָעִבְרִי שָׂאֵמַר לוֹ: הֲלִהְרַגְנִי אַתָּה אוֹמֵר וְגו', וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה: אֲכַן נוֹדַע הַדָּבָר, לְשׁוֹן הָרַע יֵשׁ בֵּינֵיהֶם, וְאִיךָ יִהְיוּ רְאוּיִים לְהִגָּאֵל?! מֵהֵיכֵן בָּא לְשׁוֹן הָרַע, שְׂאֵחָד מְדַבֵּר עַל הַשְּׁנִי? מִכְּפִירוֹת וְאִפְיֻקוּרְסוֹת, כִּי מִי שֶׁשָּׂמַאֲמִין שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִמְצָא וְאִין בְּלִעְדָּיו נִמְצָא, הוּא יֵאָהֵב אֶת כָּל יִהוּדִי, וַיִּמְסֹר נַפְשׁוֹ בְּעִבּוֹר כָּל אֶחָד וְאֶחָד, אֲבָל בְּרַגַע שֶׁאָדָם מְדַבֵּר רַע עַל הַזּוּלָּת, סִימָן שֶׁאֶצְלוֹ נִפְגְּמָה הָאֱמוּנָה. וְלִכֵּן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (עֲרֻכִין טו:): אִין אוֹמֵר לְשׁוֹן הָרַע, אֲלֵא עַד שְׁכּוֹפֵר בְּעַקֵּר; כִּי מִי שֶׁשָּׂמַאֲמִין שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא פֹה, וְכָל יִהוּדִי חָשׁוּב בְּעֵינָיו יִתְבָּרַךְ, וְכָל אֶחָד בֶּן שָׁל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (דְּבָרִים יד, א): "בְּנֵי אֶתֶם לְהוֹי"ה אֱלֹקֵיכֶם", הוּא אֵף פַּעַם לֹא יְדַבֵּר עַל שׁוֹם אָדָם, אֲדַרְבֵּה יֵאָהֵב אֶת כָּל יִהוּדִי כְּנַפְשׁוֹ, כִּי כָּל יִהוּדִי הוּא אָחִיו, וְמִי מְדַבֵּר עַל אָחִיו?! וְלִכֵּן כָּל גְּלוּת מִצְרַיִם הִיְתָה תַּחַת פְּרַעַה — פְּהֵרַע, מְלֶךְ מִצְרַיִם, אוֹמֵר הָאֵר"י ז"ל שֶׁאֵלוֹ שְׁתֵּי תַבּוֹת: מִצְרַיִם, הַמַּח הִיָּה בְּמִצְרַיִם הֵינּוּ שֶׁאָדָם מִתְבַּלְבֵּל לְגַמְרִי, וְנוֹפֵל בְּקִטְנוֹת הַמַּחֲזִין, שְׂזָה עַקֵּר הַגְּלוּת. כִּי מִי שֶׁשָּׂמַאֲמִין בְּהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֶצְלוֹ לֹא שִׁיךְ בְּכָלֵל גְּלוּת, כְּמוֹכָא בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לקוטי-

שמחת הפסח

רצט

מוהר"ן, חלק א', סימן ד', שעקר הגלות זה רק מחמת חסרון אמונה, כי המאמין האמתי, שמאמין שהוא יתברך נמצא, ואין בלעדיו נמצא, והכל זה אלקות ואלקות זה הכל, תמיד יכול להתגבר על הכל, ואין דבר שיכול להכניעו. אבל ברגע שיש לאדם כפירות ואפיקורסות, רחמנא לצלן, על-ידי-זה נופל בדעתו, ומפחד מכל אחד. ולכן אומרים חכמינו הקדושים (ילקוט הושע תשיט): את מוצא שאין הגליות מתכנסות אלא בשכר אמונה, וכן אתה מוצא שלא נגאלו אבותינו ממצרים, אלא בשכר אמונה, משה רבנו החדיר בעם ישראל אמונה בהקדוש-ברוך-הוא, הכניס בהם דעת, "אתה הראת לדעת, כי הוי"ה אלקים אין עוד מלבדו" (דברים ד), ומזה נעשה פה-סח, שהחלו לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, וכך הורידו מעצמם את קטנות המחין, קטנות הדעת, וזכו לגדלות המחין, וממילא היתה אהבה ואחדות בין עם ישראל, וכך יצאו ממצרים. וזו השמחה הכי גדולה. וזה היה ביציאת מצרים. אלא עלינו לזכר שהאר"י ז"ל אומר (שער הפסוקים), שכל מה ששקרה לעם ישראל מעת יציאת מצרים, חוזר ונשנה על עצמו בכל שנה ושנה. אצל עם ישראל אין משג של הסטוריה, אלא אנו חיים עם זה, התורה והמצוות הן גלוי אלקות, הן חכמתו יתברך, ולכן כמו שהיה אז ביציאת מצרים, שעם ישראל היו במ"ט שערי טמאה, ובא משה רבנו, והוציאם משם, על-ידי-זה

שֶׁחֲדִיר בָּהֶם אָמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, כִּף בְּכָל דּוֹר
 וְדוֹר חֵיב אָדָם לְרֹאוֹת עֲצָמוֹ כְּאִלוֹ הוּא יֵצֵא מִמְצָרִים, כִּי
 כָּלֵנוּ מְלַכְלָכִים בְּזִהְמַת מְצָרִים, אֲשֶׁר שָׁם הִיְתָה הַזִּהְמָה
 הַגְּדוֹלָה בְּיוֹתֵר, כְּמֵאֲמָרָם ז"ל (תּוֹרַת כְּהִנִּים אַחֲרֵי יח): מְגִיד
 הַפְּתוּב שְׁמַעֲשִׂיהֶם שֶׁל מְצָרִים מְקַלְקֵלִין מְכַל הַעֲמֻמִּין,
 הַמְצָרִים הָיוּ יוֹתֵר מְזִהְמִים מְכַל אַמּוֹת הָעוֹלָם; וְכֵן
 אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תָּנָא דְבִי אֵלֵיהּ רַבָּה ז): אֵין לָךְ
 אִמָּה בְּעוֹלָם שֶׁהִיְתָה שְׁטוּפָה בְּדַבָּרִים מְכַעְרִים וַחֲשׂוּדָה
 בְּכַשְׁפִּים וּבְזִמָּה, אֲלֵא הַמְצָרִים בְּלִבָּד, וְעַם יִשְׂרָאֵל
 הִצָּרְכוּ לַעֲבוֹר תַּחְתָּם, וְהִתְגַּבְּרוּ עַל כֶּף, וְכֵן עַד הַיּוֹם; בְּכָל
 שָׁנָה וְשָׁנָה הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מֵאִיר לָנוּ אֶת הָאוֹר אֵין
 סוּף בְּרוּךְ הוּא בְּלִיל הַסֵּדֶר, שְׂאֵז אָנוּ מְקַיְמִים אֶת
 הַמְצָוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת שֶׁל אֲכִילַת מַצָּה. הַשְּׁלֵשׁ מִצְוֹת שְׂאֵנוּ
 שְׂמִים עַל שְׁלַחַן הַסֵּדֶר זֶה כְּנֶגֶד הַשְּׁלֵשָׁה מַחֲיִין: ח' כְּמָה,
 בִּינָה, וְדַעַת. שְׁזֵה הַשֵּׁם הַיּוֹצֵא מִפְּסוּק (אִיּוֹב כ): "חִיל
 בְּלַע וַיִּקְיָאֵנוּ" חב"ו, שְׁזֵהוּ שֵׁם קְדוֹשׁ אֲשֶׁר מוֹצִיא אֶת
 כָּל הַקְּלָפוֹת מִהָאָדָם. אִם אָדָם חָטָא, בַּר מִיָּנֵן, הוּא בָּרָא
 קְלָפוֹת וּמִשְׁחִיתִים, וְעַל-יְדֵי הַשְּׁלֵשׁ מִצְוֹת שְׂאֵנוּ אוֹכְלִים
 בְּלִיל הַסֵּדֶר כְּנֶגֶד כֹּהֵן, לְוִי, יִשְׂרָאֵל, שְׁזֵה כְּלֵי שָׁלֵם:
 חֲכָמָה, בִּינָה, דַּעַת, עַל-יְדֵי-זֶה אָנוּ מוֹצִיאִים אֶת כָּל
 הַקְּלָפוֹת מֵאִתָּנוּ, וְאַחֲרֵי-כֵן שׁוֹתִים אֶת הַד' כּוֹסוֹת
 הַקְּדוֹשׁוֹת, שְׁהֵם כְּנֶגֶד ד' לְשׁוֹנוֹת שֶׁל גְּאֻלָּה: "וְהוֹצֵאתִי,
 וְהִצַּלְתִּי, וְגֵאֻלְתִּי, וְלַקְּחֹתִי", וְאַחֲרֵי-כֵן אָנוּ שׁוֹתִים כּוֹס

חֲמִישִׁית, כְּנֶגֶד "וְהִבֵּאתִי אֶתְכֶם אֶל הָאָרֶץ", אֵיזו שְׂמִיחָה זו "שְׂמַחַת הַפֶּסַח" עָלֵינוּ לְשִׂמְחָה כָּל הַחֵג הַזֶּה, שְׂזַכֵּינוּ גַם-כֵּן שִׁיחָה לָנוּ חֵלֶק בִּיצִיאַת מִצְרַיִם. אָבֵל עָלֵינוּ לְהִזְהַר בְּמֵאֵד מְאֵד מִשְׂטִיּוֹת וְחֲכָמוֹת וְדַמְיוֹנוֹת, כְּמוֹ שְׂאוֹמֵר רַבֵּנוּ ז"ל (לקוטי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן יט), שֵׁשׁ מְחֻקָּרִים שֶׁהֵם מְזַרְעֵ עֲמָלָק, וְאֶצְלָם הָעֶקֶר הַשָּׂכָל וְהַמַּח, אֵינן לָהֶם אֲמוּנָה. וּמִזֶּה אָנוּ רוֹאִים, שְׂבָאִים כָּל מִינֵי צְבוּעִים, רַמָּאִים וְשִׁקְרָנִים, הָעוֹבְדִים עַל הַבְּרִיּוֹת. וְטֹבֵעַ שֶׁל אָדָם שֶׁנִּמְשָׁךְ אַחַר דְּבַר שְׂנֵדָמָה לוֹ כְּאִלּוּ הוּא לְמַעַלָּה מִשָּׂכָלוֹ, אָדָם אוֹהֵב לְרֵאוֹת דְּבָרִים שְׂאִינוּ מִבֵּין, הוּא חוֹשֵׁב וּמְדַמֵּין לְעֶצְמוֹ דַּמְיוֹנוֹת, כְּאִלּוּ הוּא פּוֹרֵחַ בְּאוֹר, וּמְשִׁיג אֵילוּ הַשָּׁגוֹת, וּבִקְאֻמַּת הַכֹּל דַּמְיוֹנוֹת שְׂבָאִים מִהַחֲלָל הַפְּנוּי, כְּמוֹבָא בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לקוטי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן סד): בְּשַׁעַה שְׂרָצָה הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְבָרָא אֶת הָעוֹלָם, הָיָה כָּל הָעוֹלָם אֱלֻקוֹת, וְלִכֵּן צִמְצַם עֲצָמוֹ, כְּמוֹ שְׂפָתוֹב בְּתַחֲלֵת הַ"עֵץ חַיִּים" (פָּרָק א', עֲנָף א'), וּבְתוֹךְ הָאוֹר עָשָׂה חֲלָל, וּבְתוֹךְ הַחֲלָל נִבְרָאוּ כָּל הָעוֹלָמוֹת. אָבֵל בְּשִׁבִיל הַבְּחִירָה וְהַנְּסִיּוֹן יֵשׁ שָׁם כָּל מִינֵי קְלָפוֹת שְׂנֵאֲחָזוֹת בְּאָדָם. וְעַם יִשְׂרָאֵל נִקְרָאִים עֲבָרִיִּים, עַל שֵׁם שְׂעוֹבְרִים מֵעֶבֶר אֶל עֶבֶר, כִּי מִי שְׂחָזַק בְּאֲמוּנָה, אוֹתוֹ אֵינן יְכוֹלִים לְהִטְעוֹת, אָבֵל מִסְכֵּן אָדָם שְׂנִלְקָה בְּאֲמוּנָה, אֵינן אֲמוּנָתוֹ שְׂלָמָה, יְכוֹלִים לְעַבֵּד עָלָיו הַרְבֵּה, וּבְפָרֵט בְּחֲכָמַת קִבְלָה, שְׂאֹמֵר רַבֵּנוּ ז"ל (תִּי-מוֹהַר"ן, סִימָן תַּקְכוּ):

קבל"ה גימטריה נואף. רחמנא לישזבן. ישנם היום כל מיני ש'קננים, ר'מאים וצ'בועים, שזהו ראשי תבות (בראשית ז, כא): "ש'ר"ץ השורץ על הארץ", שמשטים בבני-אדם, מטעים אותם בדמיונות, כאלו הם עפים בעולמות, שזו קלפת עמלק, שמשעה את האדם, שלא יקיים את המצוות, אלא שרק יחשב במשפלות, ואחר-כך רואים מהן התוצאות מזה, שבאים, רחמנא לצלן, לידי נאוף ממש, וכפירות ואפיקורסות. אבל בני-אדם אינם יודעים איך לשמר עצמם לא להלכד במלכדת הזו ששם הסמ"ך-מ"ם לתפס את בני-אדם. ואמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן יב): עקר היהדות זה תמימות ופשיטות, לזרק את השכל והחכמה לגמרי. לנו יש שלחן ערוף, ואנו מצוים לקיים רק מה שכתוב בו, השלחן ערוף הוא תמצית תורה שבעל-פה, ולכן הזהיר רבנו ז"ל (שיחות-הר"ן, סימן כט), שכל יהודי מכרח ללמד בכל יום שלחן ערוף, הלכה, וזה היסוד ביהדות — לא לצאת מההלכה, ברגע שאחד נוגע בהלכה, תדעו לכם שהוא מצד הסטרא אחרא. ואומר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן יא), שיש יחודא עלאה ויחודא תתאה, יחודא עלאה זה גלוי אלקות בתכלית המדרגה העליונה, לגלות לאדם, אשר אין בלעדיו יתברך כלל, שזה סוד הקבל"ה, ראשי תבות (תהלים כט, ב): "ה'שתחוו לה'י"ה ב'הדרת ק'דש", לגלות ולפרסם שאנו בטלים ומבטלים להקדוש-ברוך-

הוא, משתחוים רק לפניו יתברך, ויש יחודא תפאָה, שְׁזָה "ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד", שְׁזָה הַלְכָה, שְׁהוּא ראשי תבות (תהלים ק, א): "ה'ריעו ל'ה' כ'ל ה'ארץ", אומר רבנו ז"ל, שְׁצָרִיכִים אֶת שְׁנֵיהֶם: יחודא עלָּאָה — "שְׁמַע יִשְׂרָאֵל הַיְיָ הַאֱלֹהִינוּ הַיְיָ אֶחָד", שְׁאָדָם יְהִי בְטֵל וּמְבַטֵּל אֶל הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, שְׁזָה "ה'שְׁתַּחֲוּוּ ל'הַיְיָ הַבְּהִדְרַת ק'דָּשׁ", שְׁזָה דְּבַר גְּדוּל מְאֹד לְלַמַּד קְבָלָה, אֲבָל צָרִיכִים גַּם יחודא תפאָה, "ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד", שְׁזָה "ה'ריעו ל'הַיְיָ הַאֱלֹהִים כְּלִי ה'ארץ" ראשי תבות: הַלְכָה, לְגַלוֹת שְׁפָה בְּאֶרֶץ גַּם נִמְצָא הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְלֹא לְגַע בְּהַלְכָה. וְלִכֵּן כָּל מִי שְׁרוּצָה לְלַמַּד קְבָלָה, כָּל מִי שְׁרוּצָה לְזָכוֹת לְמַחֲזִין עֲלִיוֹנִים, וּבְכַרְט עֲכָשׁוּ בְּחַג הַפֶּסַח, גְּאֵלֵת הַנֶּפֶשׁ מִגְּלוּתָהּ, שְׁזָה עֵקֶר "שְׁמַחַת הַפֶּסַח", שְׁמַתְגָּלִים לָנוּ אוֹרוֹת כְּאֵלוֹ, עַל-יְדֵי אֲכִילַת מַצָּה, שְׁבִלְשׁוֹן הַזִּהָר (חֶלֶק ב' קפג.) נִקְרָאת מִיכָלָא דְאֶסּוּוֹתָא, מִיכָלָא דְמַהִימְנוּתָא, מְאָכַל שֶׁל רְפוּאָה וְאַמוּנָה, כִּי רַבְּנוּ ז"ל אֹמֵר (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ה') שְׁכָל הַמַּחְלוֹת וְהַחֲלָאִים רָעִים הַבָּאִים לְאָדָם, הֵם רַק מִחֲמַת חֶסְרוֹן אֶמוּנָה, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (דְּבָרִים כח, ט): "וְהַפְּלִיא הַיְיָ אֶת מַכּוֹתָי, מִכּוֹת גְּדוּלוֹת וְנֶאֱמָנוֹת, וְחֲלָאִים רָעִים וְנֶאֱמָנִים", מַה זֶה וְנֶאֱמָנִים? אֵלָּא שְׁבָאִים מִחֲמַת פָּגַם אֶמוּנָה, כִּי עַל-יְדֵי נְפִילַת הָאֶמוּנָה בְּאוֹת מַכּוֹת מְפִלְאוֹת, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן, וְכֵן אָדָם נִכְנָס בְּעַצְבִּים, אֲשֶׁר מַחְלַת

הַעֲצָבִים הַיָּא מִחֻלָּה מִמָּשׁ, וְכַלּוּלָה מִכָּל הַמַּחֲלוֹת, וְהַכֹּל מִחַמַּת חֶסְרוֹן אֲמוּנָה, כִּי אִם אָדָם הָיָה מֵאֲמִין בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְהָיָה בְּטֵל וּמִבְטָל לְאִין סוּף בְּרוּךְ הוּא, לֹא הָיָה שֵׁיף אֲצֻלוֹ שׁוּם דְּבָר, וְהָיָה רַק מִשְׁתוֹקֵק לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁנֵה סוּד הַקְּבָלָה: "ה'שְׁתַּחֲוּוּ ל'הַיְי"ה ב'הַדְרַת ק'דֶשׁ", לְהַשְׁתַּחֲוּוֹת רַק לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ. אֲבָל זֶה צָרִיף לְהִיּוֹת מִחֻבֵּר לְהֵלֶכֶה: "ה'רִיעוּ ל'הַיְי"ה כָּל ה'אֲרָץ", וְזוֹ "שְׁמַחַת הַפֶּסַח", שְׁמַצֵּד אֶחָד אָנוּ מִתְּלֵהָבִים מְאֹד מְאֹד בְּ"שְׁמַחַת הַפֶּסַח", וְשְׂמִיחִים שְׂזַכִּינוּ לְשִׁתּוֹת הַד' כּוֹסוֹת כְּנֶגֶד ד' לְשׁוֹנוֹת גְּאֻלָּה, וְאֶכְלֵנוּ מִצֵּה, הַמְשַׁכְּנוּ עַל עֲצָמָנוּ הַמַּחֲיִן: חֲכָמָה, בִּינָה וְדַעַת, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה אָנוּ יּוֹצְאִים מִהַגְּלוּת, וּמִמְשִׁיכִים עַל עֲצָמָנוּ אֲמוּנָה חֲזָקָה עַל כָּל הַשָּׁנָה. אֲבָל מִצֵּד שְׁנֵי עָלִינוּ לְשִׁמּוֹר מְאֹד מְאֹד עַל הַהֵלֶכָה, וְאִין עוֹד הַלְכוֹת חֲמוּרוֹת כָּל-כָּף כְּהַלְכוֹת פֶּסַח, שְׁצָרִיכִים לְלַמֵּדן הַרְבֵּה, וְכֵן שְׁאֵר הַלְכוֹת: הַלְכוֹת שֶׁבֶת, טְהָרַת הַמְשֻׁפָּחָה וְכִדּוּמָה, הַלְכוֹת כְּשֵׁרוֹת אֲכִילָה, בְּשׂוֹר וְחֵלֶב, וְכָל הַהֵלֶכּוֹת שְׁבַחֲשֵׁן הַמְשַׁפֵּט בֵּין אָדָם לְחֻבְרוֹ, זֶה נִצְרָף מְאֹד. וְלִכֵּן צָרִיכִים לְהַשְׁמֵר מְאֹד אֲצֵל מִי לּוֹמְדִים קְבָלָה, כִּי הַיּוֹם יֵשׁ כָּל מִינֵי שְׁקָרָנִים, רַמָּאִים וְצָבוּעִים, וּמִסְכָּנִים הַמוֹן-עַם נִתְפָּסִים אַחֲרֵיהֶם, וּמּוֹלִיכִים אוֹתָם שׁוֹלָל, עַד שְׁרוּאִים בְּמוֹ עֵינֵינוּ אֵיף שְׁעוֹבְרִים בְּשֵׂאֵט נֶפֶשׁ עַל הַלְכוֹת, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, עַד שֵׁישׁ גַּם חֲלוּל שֶׁבֶת וְאֲכִילַת טְרֵפוֹת, וְגַם נְאוּף, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן. וְלִכֵּן

שמחת הפסח

שה

צריכים להקפיד בדברים אלו מאד, שהם חמץ גמור. כי מהו חמץ? חמוץ המח, כמו שכתוב (תהלים עג, כא): "כי יתחמץ לבבי", אלו האנשים ההולכים אל קלים וריקים ופוחזים, נכנסה בלבם טמאת הפירות והאפיקורסות, ויש להם קשיות על הקדוש-ברוך-הוא ועל בני-אדם, ומחזיקים עצמם לאיזו ישות, ובאמת שוטים הם, כי מהי השלמות שאדם צריך להגיע בזה העולם? ענוה, שזה בחינת מצה, שאין בזה מאומה רק מים וקמח, ואפו את זאת בזריזות, שלא יפגם בזה שום רוח מאויר העולם, זה מסמל על עבודת הצדיקים הקדושים הדבוקים בהקדוש-ברוך-הוא, שחושבים רק ממנו יתברך, ואין להם שום מחשבה אחרת רק הקדוש-ברוך-הוא, ואפלו כשלוומדים קבלה לומדים את זאת בקדשה ובטהרה, וכל פגנות המצוות הקדושות מחברות אל הלכה, ואי אפשר להפריד בין קבלה להלכה והלכה מקבלה, כי שתיהן עולות בקנה אחד. ובאמת, האר"י הקדוש, שגלה את חכמת הקבלה, רזיה ומכמניה, חי באותו זמן של הבית יוסף, שאז זכינו לתקופה הזו, שנתגלה לנו מצד אחד ההלכה, שחבר הבית-יוסף, שהבטיח לו המגיד מן השמים, שיזכה לחבר ספר שיקבל בין כל עם ישראל, וכן הוה, שמאז הגלות המרה עד רבנו הבית יוסף, לא היה ספר שנתקבל כל-כך בעם ישראל כמו השלחן ערוך, ואדרבה, אם יהודי נוגע בזיו קטן מהשלחן ערוך,

כָּבֵר צָרִיכִים לַחְקֹר עָלָיו, אִם לֹא נִתְפָּס בְּאִיזוֹ מִינּוֹת וּכְפִירוֹת רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן. וּבִאֲוֹתוֹ זְמַן גְּלַה הָאָר"י ו"ל אֶת כָּל סוּדוֹת וְחֻכְמַת הַקְּבָלָה, כָּל רְזֵי וְסִתְרֵי וַיְחוּדֵי הָעוֹלָמוֹת, אֵיךְ שָׁפַל אָדָם, כְּשִׁמְקִים אֶת הַמְצוּוֹת בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁטוֹת כְּפִי הַהֲלָכָה, בֵּן הוּא עוֹשֶׂה יְחוּדִים לְמַעַלָּה, וְזֶה נִקְרָא מַצָּה, גְּלוּי אֱלֻקוֹת, לֹא-כֵן חֲמֵץ, שְׁמַחֲמִיץ אֶת הַמַּח, נִכְנָס בְּחֻקֵּירוֹת, זֶה עֲמַלְק, שְׂרַחֲמָנָא לְצֻלָן מִפִּיל אֶת הָאָדָם. וְלָכֵן אוֹמֵר רַבֵּנוּ ו"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן יט): "כִּי שִׁבְעַ יִפַּל צְדִיק וְקָם" — סוֹפֵי תְבוּת עֲמַל"ק, עֲמַלְק רוּצָה רַק לְהַפִּיל אֶת עַם יִשְׂרָאֵל שְׁנִקְרָאִים צְדִיקִים, כְּמוֹ שְׁכַתוּב (יִשְׁעִיָּהוּ ס, כא): "וְעַמְךָ כָּלֵם צְדִיקִים".

וְלָכֵן דִּיקָא עֲכָשׁוּ בֵימֵי פֶסַח הַקְּדוּשִׁים, עָלִינוּ לְשִׁמַּח בְּ"שִׁמַּח הַפֶּסַח", שְׁזַכֵּינוּ לְקָם אֶת הַמְצוּוֹת הַקְּדוּשׁוֹת, וְאָנוּ שׁוֹמְעִים רַק בְּקוֹל חֲכָמֵי יִשְׂרָאֵל, חֲכָמֵי הַתּוֹרָה, צְדִיקֵי הַדּוֹר, הַמְתַּנְהֲגִים כְּפִי הַמְסֻרֶת שְׁקַבְּלָנוּ מִדּוֹר דּוֹר, עַד מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, שְׁקַבֵּל תּוֹרָה מִסִּינַי, עָלִינוּ לְהַזְהִיר וּלְהַזְהִיר אַחֲרֵים מִכָּל מִינֵי צְבוּעִים וְנוֹכְלִים, הָעוֹבְדִים עַל בְּנֵי-אָדָם. כָּל אֱלוֹ הַנּוֹתָנִים תְּקוּנִים לְמִינֵיהֶם וּמַחֲלִיפִים שִׁמוֹת, כָּל אֱלוֹ הַמְשֻׁטִים בְּבִרְיּוֹת, צָרִיכִים לְהַשְׁמֵר מֵהֶם מְאֹד, כִּי זֶה בְּכָלֵל חֲמֵץ, וּבְפֶרֶט כְּשִׁאָנוּ רוֹאִים, רַחֲמָנָא לְצֻלָן, נוֹאֲפִים, מְחַלְלֵי שְׁבָתוֹת, אוֹכְלֵי טְרֵפוֹת וְנִבְלוֹת, הֵם אֲשֶׁר לוֹמְדִים קְבָלָה עִם הַמוֹן-עַם, צָרִיכִים לְהַזְהִיר

אֶת הַמּוֹן-הָעַם לְהִתְרַחֵק מִרְשָׁעִים אֱלוֹ, כִּי הֵם הַקְּלָפוֹת
וְהַסְטֵרָא אַחֲרָא, וְתִשְׁמְרוּ עֲצֻמְכֶם מֵהֶם, כִּי יִבְיֹאוּכֶם,
רַחֲמָנָא לְצַלָן, לְשִׂאוֹל תַּחֲתִית וּמִתַּחֲתִיו. וְלָכֵן, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי
הַיְקָרִים! בָּאוּ נִקְבַּל עַל עֲצֻמְנוּ בִימֵי פֶסַח הַקְּדוֹשִׁים —
"שְׁמֵחַת הַפֶּסַח", וְנִשְׂמַח עִם הַמְצוּוֹת שְׂאֲנוּ מְקִימִים,
נִשְׂמַח עִם חֲכָמֵי יִשְׂרָאֵל, גְּדוּלֵי הַתּוֹרָה, שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא שָׁתַל בְּכָל דוֹר וְדוֹר, אֲשֶׁר הֵם מְלַמְּדִים אוֹתָנוּ
הַלְכוּת, וְאֲנוּ מְצוּיִים לְשִׁמְעַע בְּקוֹלָם, שְׂזוֹ אֲמוּנַת חֲכָמִים,
וְזֶה הִיָּה הַיְסוּד בְּעֵת יְצִיאַת מִצְרַיִם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שְׁמוֹת
יד): "וַיֹּאמְרוּ בְּהַיְיָ" הַ וּבַמֶּשֶׁה עַבְדוֹ"; אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ
הַקְּדוֹשִׁים (מְכִילֵתָא בְּשַׁלַּח): אִם בְּהַ' הָאֲמִינוּ, בְּמִשָּׁה לֹא כָּל
שָׂכָן? אֵלָא שְׂאֵי אֲפֹשֶׁר לְהַגִּיעַ לְאֲמוּנָה בְּהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא, אֵלָא עַל-יְדֵי מִשָּׁה, שֶׁהֵם כָּלֵל חֲכָמֵי הַתּוֹרָה. וְלָכֵן
אֲנוּ מְצוּיִים לְשִׁמְעַע רַק בְּקוֹל גְּדוּלֵי הַתּוֹרָה, רְאֵשֵׁי יְשִׁיבוֹת,
רְאֵשֵׁי כּוֹלָלִים, וְכָל אֶחָד מִחִיב לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם הַלְכָה,
וְלִשְׁמַע שְׁעוֹרֵי הַלְכָה, וּבִפְרָט אֱלוֹ שְׁחוֹזְרִים בְּתִשׁוּבָה,
שֶׁהֵיוּ עַד כֹּה בְּבַחֲיַנַת מִצְרַיִם, הֵינּוּ בְּלִכְלוּף וּבִזְהָמָה,
בְּזָמָה וּבִשְׂאָר מִיְיָ טְמֵאָה, וְעַתָּה שָׁבִים בְּתִשׁוּבָה וּמְאֹד
מִתְלַהֲבִים, וְרוֹצִים לְרֹאוֹת אוֹרוֹת וְזִקְוִקִים, אֲזִי רָצִים
לְמִקּוּמוֹת כְּאֵלוֹ שְׁלוֹמְדִים שֶׁם קִבְּלָה שְׁלֵא עַל טְהָרַת
הַקִּדְשׁ, שְׁלֵא עַל יְסוּד הַלְכָה. עֲלֵיהֶם לִידַע, שֶׁהַיְסוּד
בִּיְהוּדוּת זֶה הַלְכָה. הַדְּבָר הָרֵאשׁוֹן שֶׁעַל כָּל בְּעַל תִּשׁוּבָה
לְלַמֵּד — זֶהוּ הַלְכָה, לִידַע אִיךָ לְהִתְנַהֵג בְּכָל יוֹם וַיּוֹם.

ואז כאשר תהיו חזקים בזה, ללמד בכל יום ויום הלכה ברוחה, ותקפידו עליה, אזי יפתח לכם הקדוש-ברוך-הוא את המחין, ותזכו להשיג רוחניות חיות אלקות, ותהיה לכם שמחת המצוות. יעזר הקדוש-ברוך-הוא, שנזכה עכשו אל "שמחת הפסח", ונזכה יחד כלנו, כל עם ישראל להתאחד יחד, ולעקר מאתנו את הקנאה והשנאה והגזענות הארוחה, שזהו סוד החמץ, כמו שכתוב (תהלים עג, כא): "כי יתחמץ לבבי", שנכנסו באדם קשיות על הזולת, וכל אחד חושב מזולתו; מה לך לחשב מאחר?! סימפת עם עצמך?! תדאג בעבורך, ואל תערוך בקרת על זולתך, ועל-ידי-זה נזכה להגאל; כי עקר החוב המנח על כל אחד — לראות לתקן את עצמו, ולא לחפש ולבקש עוונות באחרים, שזה בכלל חמץ. ואלו מצה זה אחדות ואהבה בין עם ישראל. ולכן מצינו, שקדם חג הפסח, ישתבח שמו לעד של מלך מלכי המלכים הקדוש-ברוך-הוא, איזה עם יש לו, עם ישראל, רחמנים בני רחמנים, איזו צדקה וחסד עושים, אין לך, רבנו של עולם, להתביש בעם ישראל, אשר מוסרים נפשם ועוזרים לעניים, מסיעים זה לזה, ובזכות זה נגאל בגאלה שלמה, והקדוש-ברוך-הוא יבנה לנו את בית הבחירה, ונזכה כבר לראות במו עינינו בגלוי שכינה, אמן ואמן.